

Asia: VN/26268/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot pykälästä (luonnos laiksi vesihuoltolain muuttamisesta) ja säännöskohtaisista perusteluista (luku 7)

1 § Tavoite

”Tämän lain tavoitteena on turvata sellainen vesihuolto, joka mahdollistaa kohtuullisin kustannuksin ja toimintavarmasti: 1) laatuvaatimukset ja -tavoitteet täyttävän riittävän talousveden saannin; ja 2) terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukaisen viemäröinnin.”

- Tavoitteeseen pitäisi saada vähintään perustelumuiistioon lisäys, että talousveden laatuvaatimusten ja -tavoitteiden täyttymistä arvioidaan kulloinkin voimassa olevien talousveden laatuvaatimusten näkökulmasta. Tällöin esim. yksittäisen tavoitemuuttujan raja-arvon ylitys on mahdollista esim. putkirikon sattuessa sakkojen liikkeelle lähdön vuoksi (tms.)

6 § Vesihuollon järjestäminen ja 8 § toiminta-alueiden hyväksyminen

Voimassa olevassa ja nyt lakiluonnoksessa on järjestämisestä mainittu seuraavaa: ”Laissa Jos suu-rehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi tai vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi.”

- Haja-asutusalueella toiminta-alueen laajentamisen tulisi aina perustua ajantasaiseen liittymishalukkuuskyselyyn, jotta voidaan varmistua riittävästä liittymämäärästä ennen kuin suunnitte-lua jatketaan.
- vesihuoltoverkoston rakentaminen esim. toiminta-alueeksi määritellyllä kaava-alueella tulee tapahtua käsi kädessä asemakaavan rakentamisen toteutumisen kanssa
- Haja-asutusalueella toiminta-alueiden päivittäminen olisi hyvä tehdä samanaikaisesti uutena lakiluonnoksessa esitetyn kunnan vesihuoltosuunnitelma- suunnittelukomponentin kanssa. Toiminta-alueen tulisi olla hyväksytty ennen kuin alueen vesihuoltoa aletaan toteuttamaan.
- toiminta-alueiden laajentamisessa tullaa ottaa huomioon siitä aiheutuvat elinkaarikustannukset, jotka lisäävät tulevaisuuden saneerausvelkaa ja syövät varoja lähivuosien saneerauksiin – tämä on tärkeää etenkin kaava-alueiden ulkopuolella, jossa väestön määrä on vähenemässä
- Koska alueita kuitenkin toteutetaan kohde kerrallaan, on toiminta-aluepäätöksen toteuttaminen kertaprojektina koko kunnan alueella liian jäykkä palvelukseen alueiden rakentamista. Laissa pitäisi olla mahdollisuutta lisätä joku alue toiminta-alueeseen myös ison päivityksen välissä, jos se on edellytyksenä sille, että alueen toteuttaminen voisi edetä.
- Koska uudessa lakiluonnoksessa tiukennetaan liittymisvelvollisuudesta haettavan vapautuksen myöntämisperusteita, niin asian yhteydessä olisi myös tunnistettava kunnan ympäristöviranomaisen työn lisääntyminen, koska vapautushakemukset tulevat entisestään lisääntymään kiinteistön omistajien tasapuolinen kohtelu tilanteessa, jossa vapautushakemuksen käsitte-ly kestää kauan tai viivästyy.

10 § Kiinteistön liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon

Lakiluonnoksessa määritelmä taajamasta ehdotetaan kumottavaksi. Perusteluiden mukaan taajamaa ei olisi enää tarpeen määritellä, koska liittämisvelvollisuutta ei enää jatkossa sidottaisi taajamaan ja sen ulkopuoliseen alueeseen, vaan liittämisvelvollisuus olisi ehdotetun 10 §:n mukaisesti jatkossa sama vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella riippumatta siitä, onko toiminta-alueella sijaitseva kiinteistö taajama-alueella vai sen ulkopuolella.

Lakiluonnokseen on mainittu, että ”vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella oleva kiinteistö on liitettävä laitoksen vesijohtoon ja jätevesiviemäriin”. Nyt kun laista ehdotetaan poistettavaksi taajamakäsite, niin pykälään 10 jätetty maininta ” Kiinteistöä ei tarvitse liittää vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin, jos kiinteistöllä ei ole vesikäymälää ja sen jätevesien johtamisessa ja käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulaissa säädetään” vaatisi tarkennusta.

- Suurin osa kiinteistöltä jätevesiviemäriin johdettavista vesistä ovat kuitenkin ns. harmaita vesiä (pesuvesiä yms.), joiden käsittely ja johtaminen pitää ratkaista silloinkin, kun kiinteistössä ei ole vesikäymälää.

- Harmaiden vesien käsittely/johtaminen olisi jollain tapaa rajattava sellaiselle alueelle, jonne se soveltuu, jotta ei ajauduta tilanteeseen, että tiiviisti rakennetulla alueella, jossa on rakennettu keskitetty jätevesihuolto, aletaan imeyttämään harmaita vesiä. Vähintäänkin rajauksena pitäisi olla, että asemakaava-alueella, jossa tontit ovat pieniä, harmaiden vesien imeytysratkaisut eivät pitäisi olla mahdollisia, koska ympäristönsuojelulaki ei suoraan ilmeisesti kiellä harmaiden vesien imeyttämistä tiiviisti rakennetulla alueella, vaan antaa vain käsittelyn tasoon liittyviä reunaehtoja.
- Kiinteistöllä on joka tapauksessa rakennettava järjestelmä harmaille vesille ja vesihuoltolaitoksen kannalta harmaiden vesien johtaminen jätevesiviemäriin on samanlainen liittymä, kuin normaali jätevesiliittymä.
- Laissa pitäisi myös huomioida se, että miten toimitaan tilanteessa, jossa joku haluaa jälkeensä asentaa kiinteistöön kuivakäymälän ja sitä kautta haluaa irtautua vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäristä. Vesihuoltolaitoksella tai viranomaisella ei ole myöskään tällaisessa tapauksessa keinoja valvoa sitä, jos ratkaisu myöhemmin taas muutetaan vesikäymäläksi.

Jos taajama käsite poistetaan ja tilalle ei tule muita reunaehtoja, on vaarana, että asia aiheuttaa sekaannusta ja ylimääräistä viranomaistyötä liittyen erillislupiin harmaavesi-imeytyksen tai umpisäiliön rakentamiseksi tapauksessa, jossa kiinteistössä ei ole vesikäymälää. Ei myöskään ole tarkoituksenmukaista, että asemakaava-alueella vesihuoltoverkko rakennetaan, mutta kaikki eivät siihen liity.

15 § Vesihuollon häiriötilanteet

Pitäisikö 15 §:ään liittyen määritellä häiriötilanne tarkemmin? Ukrainassa käytävä sota on osoittanut, että sotatilanteessa vesihuoltopalvelun turvaaminen vesihuoltolain edellyttämällä tavalla on vesihuoltolaitokselle mahdotonta. Eli valmiuslain mukaiset poikkeusolot pitäisi rajata pois jollakin tavalla.

Huomiot muista hallituksen esityksen kohdista

-

Muut huomiot

-

Laine Jarno
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy